BOUT
advocaten

Rechtbank Noord-Nederland,
locatie Assen,
rolnr: [redacted]
zitting d.d. 22 mei 2023 te 14.00 uur

AKTE OVERLEGGING PRODUCTIES

inzake : 1. de maatschap **MAATSCHAP** [redacted]
gevestigd te [redacted]
2. [redacted]
wonende te [redacted];
3. [redacted]
wonende te [redacted]
4. [redacted]
wonende te [redacted]
5. [redacted]
wonende te [redacted]

gedaagden,

advocaat : mr. drs. C.S.G. de Lange

tegen : [redacted]
eisers,

advocaat : mr. S.C.A. Nuijen

Gedaagde, hierna: [redacted], wenst de navolgende producties in het geding te brengen:

- productie 1 : overzichtskaart met afstandmetingen van perceel [redacted] tot aan woning eisers;
- productie 2 : foto veldspuit;
- productie 3 : foto veldspuit;

BOUT
advocaten

- productie 4 : foto veldspuit;
- productie 5 : artikel informeel over driftreducerende spuittechnieken;
- productie 6 : lijst met indeling van spuittechnieken in DriftReducerende Techniek-klassen;
- productie 7 : teeltregistratie 2023 met driftreductieoverzicht;
- productie 8 : tijdpad;
- productie 9 : overzicht teelt op het in geding zijnde perceel voor de periode 2013 t/m 2020;
- productie 10 : artikel over bewust telen lelies;
- productie 11 : artikel over duurzame bollenteelt Drenthe;
- productie 12 : artikel over gewasbeschermingsmiddelen;
- productie 13 : veelgestelde vragen Programma Duurzame Bollenteelt Drenthe;
- productie 14 : overeenkomst gebruik gewasbeschermingsmiddelen Gemeente Westerveld;
- productie 15 : land verlies in breedte geteeld met bufferstroken ten opzichte van teelt in de lengte.

Waarvan akte!

Advocaat

BOUT
advocaten

PRODUCTIE 1

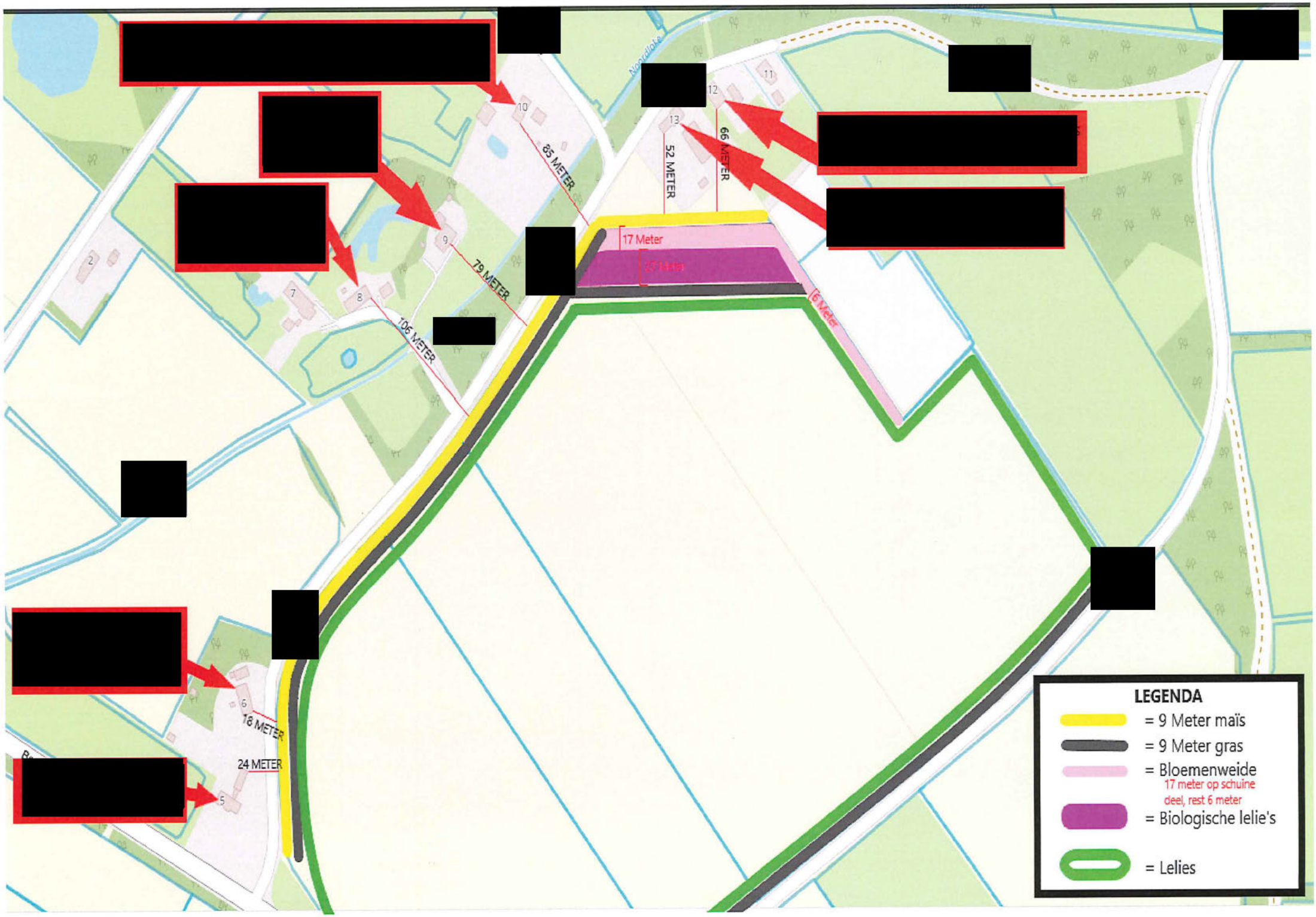

[redacted]
85 METER
52 METER
66 METER
17 Meter
22 Meter
6 Meter
79 METER
106 METER
18 METER
24 METER
LEGENDA
= 9 Meter maïs
= 9 Meter gras
= Bloemenweide
17 meter op schuine deel, rest 6 meter
= Biologische lelie's
= Lelies

BOUT
advocaten

PRODUCTIE 2

BOUT
advocaten

PRODUCTIE 3

BOUT
advocaten

PRODUCTIE 4

BOUT
advocaten

PRODUCTIE 5

Driftreducerende spuittechnieken

Het Activiteitenbesluit milieubeheer stelt eisen aan de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen in de open teelt. In het besluit staat dat een spuittechniek worden toegepast die de drift met ten minste 75% dan wel 90% reduceert ten opzichte van een vastgestelde referentietechniek. Bovendien geldt een verplichting voor het hebben van een drukregistratievoorziening. Na intensief overleg met betrokken partijen is half december 2018 duidelijkheid gekomen over de alternatieve invulling van deze verplichting.

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen kan in het wettelijk gebruiksvoorschrift ook aanvullende eisen stellen aan gebruik van driftreducerende spuittechnieken.

Voor het vaststellen van de driftreductie van spuittechnieken zijn twee meetprotocollen opgesteld. Het uitgevoerde onderzoek wordt beoordeeld door de Technische Commissie Techniekbeoordeling.

Belangrijk voor het realiseren van de vereiste driftreductie is dat de spuittechniek op de juiste manier wordt gebruikt, bij de randvoorwaarden/instellingen waarbij de techniek is onderzocht. De meest relevante paramaters voor het behalen van de vereiste driftreductie zijn het gebruik van de juiste spuitdoppen, spuitdruk, spuitdophoogte en rijsnelheid.

Vaststellen driftreductie spuittechnieken

De toepasser van gewasbeschermingsmiddelen moet aan de toezichthouder aantonen dat met de gebruikte spuittechniek de drift van gewasbeschermingsmiddelen zo ver wordt gereduceerd als voorgeschreven.

Het is voor de toepasser, maar ook voor de toezichthouder van belang dat de driftreductie van technieken op een eenduidige manier wordt vastgesteld. Een ondernemer wil duidelijk hebben welke techniek in zijn/haar situatie geschikt is om aan de regelgeving te voldoen. De toezichthouder wil duidelijkheid hebben of de vereiste driftreductie met de gebruikte techniek wordt behaald. Om die duidelijkheid te bieden zijn de lijsten met driftreducerende doppen (DRD-lijst (pdf, 1.6 MB)) en driftreducerende technieken (DRT-lijst (pdf, 818 kB)) opgesteld.

Meetprotocollen

Voor het vaststellen van de driftreductie van spuittechnieken en spuitdoppen zijn twee meetprotocollen ontwikkeld. Voor spuittechnieken is de testmethode beschreven in het 'Meetprotocol voor het vaststellen van de driftreductie van neerwaartse en op- en zijwaartse spuittechnieken' (pdf, 257 kB). Spuitdoppen kunnen onderdeel uitmaken van een spuittechniek. In dat geval is meestal aangegeven dat spuitdoppen uit een bepaalde driftreductieklasse moeten worden toegepast. Daarom dient ook de driftreductie van spuitdoppen te worden vastgesteld. De testmethode voor het vaststellen van de driftreductie van spuitdoppen is vastgelegd in het 'Meetprotocol voor het vaststellen van de driftreductie van spuitdoppen voor neerwaartse en op- en zijwaartse bespuiting' (pdf, 954 kB). Het meetprotocol voor spuitdoppen is in 2021 aangepast. Meer informatie over de aanpassing van het meetprotocol en de betekenis hiervan staat in het bericht 'Aanpassing meetprotocol voor vaststellen driftreductie spuitdoppen (pdf, 150 kB)'. Er is ook een Engelse versie van het meetprotocol (Measurement protocol to determine drift reduction of nozzles (pdf, 942 kB)) beschikbaar.

De driftreductie van de spuittechniek wordt bepaald ten opzichte van een vastgestelde referentietechniek. Na het vaststellen van de driftreductie worden de spuitdoppen en de spuittechnieken ingedeeld in driftreductieklassen. Spuittechnieken worden ingedeeld in Driftreducerende Techniek-klassen (DRT-klassen), spuitdoppen in Driftreducerende Dop-klassen (DRD-klassen).

Het is de bedoeling dat het onderzoek voor het vaststellen van de driftreductie van de spuittechniek wordt uitgevoerd door een derde onafhankelijke partij, volgens de voorgeschreven methode uit de meetprotocollen.

Beoordeling testresultaat

Na het uitvoeren van het onderzoek is de volgende stap het beoordelen van het uitgevoerde onderzoek. De beoordeling wordt uitgevoerd door de Technische Commissie Techniekbeoordeling (TCT).

Om het proces van beoordeling zo efficiënt en uniform mogelijk te laten verlopen is een aanvraag- en beoordelingsprocedure opgesteld. Deze procedure of werkwijze staat beschreven in het document 'Beoordelingssystematiek emissiereducerende maatregelen open teelt (pdf, 568 kB)'. Hierin is onder andere beschreven hoe een aanvraag voor beoordeling van het uitgevoerde onderzoek kan worden ingediend bij de TCT en hoe de beoordeling wordt uitgevoerd.

DRT-lijst en DRD-lijst

Bij goedkeuring door de TCT wordt de spuittechniek of spuitdop door de TCT op de DRT-lijst (pdf, 818 kB) ('Lijst met indeling van spuittechnieken in Driftreducerende Techniek-klassen (DRT-klassen)') of DRD-lijst (pdf, 1.6 MB) ('Lijst met indeling van spuitdoppen in Driftreducerende Dop-klassen') geplaatst. Op deze lijsten staat een actueel overzicht van driftreducerende spuittechnieken of spuitdoppen met daarbij de indeling in de DRT-klasse/DRD-klasse. Deze indeling is geldig bij de instellingen/randvoorwaarden waaronder de spuittechniek of spuitdop is onderzocht. Met behulp van de lijsten kan een toepasser eenvoudig aantonen welke techniek hij toepast, en met welke instellingen/randvoorwaarden en welke driftreductie daarmee wordt bereikt.

In de lijst met driftreducerende spuitdoppen (DRD-lijst) zijn spuitdoppen ingedeeld in driftreductie-klassen (DRD-klassen). De indeling van spuitdoppen in DRD-klassen heeft een geldigheidstermijn van 5 jaar. In de DRD-lijst is daarom voor iedere spuitdop een vervaldatum opgenomen. Voor verlenging van de vervaldatum moet een spuitdoppenfabrikant aantonen dat de spuitdop nog aan de driftreductie-eis voldoet. Er zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over een opgebruiktermijn voor spuitdoppen (pdf, 194 kB) waarvan de vervaldatum niet wordt verlengd.

Voor iedere spuittechniek op de DRT-lijst is een informatieblad beschikbaar. Het informatieblad moet inzicht gegeven in de kenmerken/eigenschappen van de spuittechniek, de werking daarvan en de randvoorwaarden/instellingen waaronder de techniek moet worden toegepast zodat de beoogde driftreductie ook daadwerkelijk wordt behaald. Deze informatie is essentieel voor gebruikers zodat de spuittechniek op de juiste wijze wordt toegepast en geeft de toezichthouders inzicht in factoren die van belang zijn in het kader van de handhaving.

Documenten

DRT-lijst (pdf, 818 kB)

DRD-lijst (pdf, 1.6 MB)

Informatiebladen

Vergaderdata TCT 2023 (pdf, 164 kB)

Meetprotocol vaststellen driftreductie spuittechnieken [versie 1 juli 2017] (pdf, 257 kB)

Meetprotocol vaststellen driftreductie spuitdoppen (pdf, 954 kB)

Measurement protocol to determine drift reduction of nozzles (pdf, 942 kB)

Beoordelingssystematiek Emissiereducerende Maatregelen open teelt [20171215] (pdf, 568 kB)

Format aanvraagformulier [20171215] (docx, 42 kB)

Format informatieblad [20171215] (docx, 43 kB)

BOUT
advocaten

PRODUCTIE 6

Lijst met indeling van spuittechnieken in DriftReducerende Techniek-klassen (DRT-klassen)

DRT-lijst

Versie 12 mei 2023

Technische Commissie Techniekbeoordeling (TCT)

Driftreducerende spuittechnieken

In het Activiteitenbesluit milieubeheer is opgenomen dat bij het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen in de teelt van landbouwgewassen in de open lucht een techniek moet worden gebruikt die een driftreductie bereikt van ten minste 75% ten opzichte van een vastgestelde referentietechniek.
In de onderstaande tabellen staat een overzicht van de indeling van spuittechnieken in DriftReducerende Techniek-klassen (DRT-klassen). Daarbij is onderscheid gemaakt in neerwaartse spuittechnieken en op- en zijwaarts spuittechnieken.
De spuittechnieken zijn ingedeeld in DRT-klassen op basis van driftonderzoek dat is uitgevoerd volgens of in lijn met het 'meetprotocol voor het vaststellen van de driftreductie van neerwaartse en op- en zijwaartse spuittechnieken' (zie: https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/emissiebeheer/agrarisch/open-teelt/).

De volgende vijf tabellen zijn opgenomen in de DRT-lijst:
1. *Neerwaartse spuittechnieken*
2. *Neerwaartse onkruidbestrijding in fruitteelt en boomteelt*
3. *Op- en zijwaartse spuittechnieken fruitteelt*
4. *Op- en zijwaartse spuittechnieken hoge laanbomenteelt*
5. *Op- en zijwaartse spuittechnieken laanbomen - spillen en opzetters*

Gebruik spuitdoppen
Bij veel spuittechnieken is de spuitdop onderdeel van de spuittechniek. Voor deze spuittechnieken is in de vijf tabellen aangegeven welke spuitdoppen uit welke Drift Reducerende Dop-klassen (DRD-klassen) moeten worden gebruikt. Dit kunnen ook doppen zijn die in DRD-klasse 50% vallen of doppen die niet driftarm zijn. Het gaat erom dat de spuittechniek in combinatie met de spuitdop aan de eis van ten minste 75% driftreductie voldoet.
Voor de indeling van spuitdoppen in DRD-klassen wordt verwezen naar de DRD-lijst: 'Lijst met indeling van spuitdoppen in Drift Reducerende Dop-klassen (DRD-klassen)' (zie: https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/emissiebeheer/agrarisch/open-teelt/driftreducerende/). In de DRD-lijst zijn voor neerwaartse en op- en zijwaartse bespuiting de DRD-klassen 50%, 75%, 90% en 95% opgenomen.

In de DRT-lijst staan ook spuidoppen met druppelgrootte M (midden), F (fijn) of ZF (zeer fijn). Naast de indeling van spuitdoppen in DRD-klassen bestaat ook een indeling van spuitdoppen in de klassen ZF (zeer fijn), F (fijn), M (midden), G (grof) en ZG (zeer grof). Deze indeling geeft informatie over de druppelgroottes. Het is een classificatiesysteem voor de verdeling van de druppelgroottes in de spuitkegel (ISO25358), met andere woorden de kwaliteit van de spuitnevel. De spuitdoppen ZF, F, M, G en ZG zijn niet in de DRD-lijst opgenomen, omdat van deze spuitdoppen de driftreductie niet is onderzocht of deze doppen niet driftarm zijn (dat wil zeggen dat de driftreductie kleiner is dan 50%). In de informatie van de spuitdoppenfabrikanten is te vinden welke druppelgroottes (ZF, F, M, G en ZG) een spuitdop heeft. Hierbij is aangegeven welke spuitdruk toegepast moet worden om een bepaalde druppelgrootte te bewerkstelligen.

Drukregistratievoorziening
In 2017/2018 heeft met betrokken partijen intensief overleg plaatsgevonden waarin toepassing van en alternatieven voor de drukregistratievoorziening zijn besproken. In 2020 zijn aanvullend afspraken gemaakt over alternatieve maatregelen voor de drukregistratievoorziening langs droge sloten. Dit heeft geleid tot de volgende invulling, waarbij agrarische ondernemers en loonwerkers verschillende keuzemogelijkheden hebben:
- Spuitdoppen die driftarm zijn bij een spuitdruk tot 2 bar worden niet meer in de lijst met 'driftreducerende doppen' (DRD-lijst) vermeld en kunnen niet meer gebruikt worden.
- Bij gebruik van spuitdoppen die driftarm zijn bij een spuitdruk van 2 tot 3 bar en voor 'lucht-vloeistof mengdoppen' (zie DRD-lijst), is een drukregistratievoorziening vereist.
- Bij gebruik van spuitdoppen die driftarm zijn bij een spuitdruk van 3 bar en hoger en voor spuitapparatuur met een aanvullende driftreducerende voorziening is geen drukregistratievoorziening vereist.

- Langs watervoerende watergangen /sloten kan als alternatief voor de drukregistratievoorziening, bij gebruik van spuitdoppen die driftarm zijn bij een spuitdruk van 2 tot 3 bar en voor lucht-vloeistof mengdoppen, een verdubbeling van de in het Activiteitenbesluit milieubeheer vereiste teeltvrije zone worden aangelegd.
- Langs droge sloten kan als alternatief voor de drukregistratievoorziening, bij gebruik van spuitdoppen die driftarm zijn bij een spuitdruk van 2 tot 3 bar en voor lucht-vloeistof mengdoppen, een vaste teeltvrije zone van 75 centimeter worden aangelegd. Dit geldt voor alle gewassen. Voor de gewassen die op 1 januari 2021 al zijn geplant of gezaaid langs een droge sloot zonder een teeltvrije zone van 75 centimeter aan te leggen, geldt een overgangstermijn van één teeltseizoen. Voor de gewassen die vanaf 1 januari 2021 worden geplant, gepoot of gezaaid geldt geen overgangstermijn.
  De afspraken die gemaakt zijn over alternatieve maatregelen voor de verplichte drukregistratievoorziening langs droge sloten lopen tot eind 2024. In 2024 vindt een evaluatie plaats over het eventueel voortzetten van de gemaakte afspraken.

Bovenstaande keuzemogelijkheden zijn van toepassing voor neerwaartse spuittechnieken. Voor op- en zijwaartse spuiten van appelen, peren en overige pit- en steenvruchten met een axiaal- of dwarsstroomspuit is een drukregistratievoorziening verplicht wanneer spuitdoppen worden gebruikt die driftarm zijn bij een spuitdruk lager dan 5 bar.

De bovenstaande afspraken zijn bestuurlijke afspraken tussen de overheid en de landbouwsector en vallen niet onder de verantwoordelijkheid van de TCT.

Gebruik kantdoppen
Het Activiteitenbesluit milieubeheer schrijft voor dat de buitenste in gebruik zijnde spuitdop aan de zijde van het oppervlaktewater (sloot, beek, kanaal e.d.) een kantdop moet zijn. Dit is een spuitdop die aan de zijde van het oppervlaktewater een verticale of nagenoeg verticale neerwaartse richting van de spuitvloeistof bewerkstelligt, met een tophoek van maximaal 90°. Het doel van het gebruik van de kantdop is om bij het toepassen van gewasbeschermingsmiddelen drift naar het oppervlaktewater te beperken.
In de DRT-lijst is bij de spuittechnieken die gebaseerd zijn op de veldspuit opgenomen wat voor kantdop gebruikt moet worden. Het gaat hierbij om de term 'bijbehorende kantdop ten minste DRD 50%' of een kantdop met een bepaalde minimale druppelgrootte (F en M). De keuze voor het merk en type kantdop is vrij, maar het advies is om hetzelfde merk als de driftreducerende spuitdoppen te gebruiken. Door spuitdoppenfabrikanten wordt vaak aangegeven welk type kantdop bij een bepaalde spuitdop hoort. Belangrijk is dat de kantdop in ieder geval dezelfde of grovere druppelgrootte heeft als de gebruikte spuitdop.
Verder wordt geadviseerd om voor een juiste montage en gebruik van de kantdop de informatie van de spuitdoppenfabrikant te raadplegen of het landbouwmechanisatiebedrijf om advies te vragen.
In de DRD-lijst is een tabel met driftreducerende kantdoppen opgenomen.

Uit onderzoek is gebleken dat de driftreducerende kantdop in combinatie met driftreducerende spuitdoppen een meerwaarde heeft voor de driftreductie tot op 3 meter afstand van een oppervlaktewater. Dit betekent dat als de teeltvrije (spuitvrije) zone 3 meter of meer bedraagt (bijvoorbeeld kavelpad, onbeteelde kopakker en akkerrand), het gebruik van een kantdop geen meerwaarde heeft. Op grond van artikel 1.8 van het Activiteitenbesluit milieubeheer kan bij het bevoegd gezag toestemming worden gevraagd voor het niet gebruiken van de kantdop wanneer de teeltvrije zone ten minste 3 meter bedraagt. Houd er wel rekening mee dat op diverse etiketten staat vermeld dat het gebruik van een kantdop ook verplicht is langs perceelsranden die niet grenzen aan een oppervlaktewater.

Informatiebladen
Bij iedere spuittechniek hoort een informatieblad. Het informatieblad geeft onder andere overzicht van de instellingen/randvoorwaarden van de spuittechniek die noodzakelijk zijn voor het behalen van de wettelijk vereiste driftreductie. Op het informatieblad staat verder informatie over de kenmerken, eigenschappen en werking van de spuittechniek.
De informatieladen zijn essentieel voor agrariërs en loonwerkers zodat men weet hoe de spuittechnieken op de juiste wijze gebruikt moeten worden om de wettelijk vereiste driftreductie te behalen. Daarnaast zijn de informatiebladen belangrijk voor het bevoegd

gezag (waterschappen en NVWA), zodat de spuittechnieken op een goede wijze gecontroleerd kunnen worden. De informatiebladen zijn te vinden via de volgende link: https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/emissiebeheer/agrarisch/open-teelt/.

Etiketten

Het is belangrijk om te realiseren dat naast de regels van het Activiteitenbesluit ook vanuit de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) via de toelating regels worden gesteld aan driftreductie. Op etiketten (Wettelijk Gebruiksvoorschrift) van diverse gewasbeschermingsmiddelen staan driftreducerende voorschriften vermeld. Veelal is de driftreductie hoger dan het Activiteitenbesluit voorschrijft en in dat geval geldt het strengste voorschrift, dus het etiket. De toelating van gewasbeschermingsmiddelen is een taak van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb). Het Ctgb sluit zo veel mogelijk aan bij de DRT-lijst en DRD-lijst.

1. Neerwaartse spuittechnieken

Tenzij anders vermeld gelden voor alle spuittechnieken uit onderstaande tabel de volgende randvoorwaarden:
- tophoek van spuitdoppen 110^0-120^0
- rijsnelheid maximaal 8 km/uur
- spuitdophoogte maximaal 50 cm boven gewas of kaal (onbeteeld) land;
- spuitdopafstand 50 cm

Driftreducerende spuittechniek	DriftReducerende Techniek-klassen (DRT-klassen)					Druk-registratie-voorziening	Nr. infor-matie-blad
	75%	90%	95%	97,5%	99%		
Veldspuit + spuitdoppen ten minste DRD 75% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50%						Ja, bij gebruik spuitdoppen 2 tot 3 bar en luchtvloeistof-mengdoppen[1]	1
Veldspuit + spuitdoppen ten minste DRD 90% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50%						Ja, bij gebruik spuitdoppen 2 tot 3 bar en luchtvloeistof-mengdoppen[1]	
Veldspuit + spuitdoppen ten minste DRD 95% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50%						Ja, bij gebruik spuitdoppen 2 tot 3 bar en luchtvloeistof-mengdoppen[1]	
Veldspuit met injectietechniek voor dosering 0,5% Squall + spuitdoppen ten minste DRD 50% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50%						Ja, bij gebruik spuitdoppen 2 tot 3 bar en luchtvloeistof-mengdoppen[1]	15 + 1
Veldspuit met injectietechniek voor dosering 0,5% Squall + spuitdoppen ten minste DRD 75% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50%						Ja, bij gebruik spuitdoppen 2 tot 3 bar en luchtvloeistof-mengdoppen[1]	
Veldspuit met injectietechniek voor dosering 0,5% Squall + spuitdoppen ten minste DRD 90% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50%						Ja, bij gebruik spuitdoppen 2 tot 3 bar en luchtvloeistof-mengdoppen[1]	

Driftreducerende spuittechniek	DriftReducerende Techniek-klassen (DRT-klassen)					Druk-registratie-voorziening	Nr. infor-matie-blad
	75%	90%	95%	97,5%	99%		
Veldspuit met luchtondersteuning + spuitdoppen ten minste DRD 50% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50%						Nee	2
Veldspuit met luchtondersteuning + spuitdoppen DRD 90% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50%						Nee	
Veldspuit met luchtondersteuning met injectietechniek voor dosering 0,5% Squall + spuitdoppen ten minste druppelgrootte F + bijbehorende kantdop ten minste druppelgrootte F						Nee	15 + 2
Veldspuit met luchtondersteuning met injectietechniek voor dosering 0,5% Squall + spuitdoppen ten minste DRD 75% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50%						Nee	
Veldspuit met Hardi Twin Force luchtondersteuning + spuitdoppen ten minste druppelgrootte M + kantdop ten minste druppelgrootte M						Nee	3
Veldspuit met Hardi Twin Force luchtondersteuning + spuitdoppen ten minste DRD 50% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50% + rijsnelheid maximaal 12 km/uur						Nee	
Veldspuit met Hardi Twin Force luchtondersteuning + spuitdoppen ten minste DRD 50% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50%						Nee	
Veldspuit met Hardi Twin Force luchtondersteuning + spuitdoppen ten minste DRD 75% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50%						Nee	
Veldspuit met Hardi Twin Force luchtondersteuning met injectietechniek voor dosering 0,5% Squall + spuitdoppen ten minste druppelgrootte F + kantdop ten minste druppelgrootte F + rijsnelheid maximaal 12 km/uur						Nee	15 + 3
Veldspuit met Hardi Twin Force luchtondersteuning met injectietechniek voor dosering 0,5% Squall + spuitdoppen ten minste druppelgrootte F + bijbehorende kantdop ten minste druppelgrootte F						Nee	
Veldspuit met Hardi Twin Force luchtondersteuning met injectietechniek voor dosering 0,5% Squall + spuitdoppen ten minste DRD 50% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50%						Nee	
Veldspuit met sleepdoeksysteem + spuitdoppen ten minste druppelgrootte F + kantdop ten minste druppelgrootte F + sleepdoek afsteunen op gewas en kale grond in combinatie met spuitdophoogte maximaal 20 cm + spuitdopafstand maximaal 33 cm						Nee	4
Veldspuit met sleepdoeksysteem + spuitdoppen TeeJet AI 110-015 en spuitdruk maximaal 3 bar + bijbehorende kantdop + sleepdoek afsteunen op gewas en kale grond in combinatie met spuitdophoogte maximaal 20 cm + spuitdopafstand maximaal 33 cm						Nee	

Driftreducerende spuittechniek	DriftReducerende Techniek-klassen (DRT-klassen)					Druk-registratie-voorziening	Nr. infor-matie-blad
	75%	90%	95%	97,5%	99%		
Veldspuit met sleepdoeksysteem + spuitdoppen ten minste DRD 50% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50% + sleepdoek afsteunen op gewas en kale grond in combinatie met spuitdophoogte maximaal 20 cm + spuitdopafstand maximaal 33 cm						Nee	
Veldspuit met sleepdoeksysteem met injectietechniek voor dosering 0,5% Squall + spuitdoppen ten minste druppelgrootte F + kantdop ten minste druppelgrootte F + sleepdoek afsteunen op gewas en kale grond in combinatie met spuitdophoogte maximaal 20 cm + spuitdopafstand maximaal 33 cm						Nee	15 + 4
Veldspuit met Wingssprayer Single Wing + spuitdoppen ten minste druppelgrootte F + kantdop ten minste druppelgrootte F + Wings afsteunen op gewas en kale grond in combinatie met spuitdophoogte maximaal 20 cm + spuitdopafstand maximaal 33 cm						Nee	5
Veldspuit met Wingssprayer Single Wing + spuitdoppen TeeJet AI 110-015 en spuitdruk maximaal 3 bar + bijbehorende kantdop + Wings afsteunen op gewas en kale grond in combinatie met spuitdophoogte maximaal 20 cm + spuitdopafstand maximaal 33 cm						Nee	
Veldspuit met Wingssprayer Single Wing + spuitdoppen ten minste DRD 50% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50% + Wings afsteunen op gewas en kale grond in combinatie met spuitdophoogte maximaal 20 cm + spuitdopafstand maximaal 33 cm						Nee	
Veldspuit met Wingssprayer Single Wing met injectietechniek voor dosering 0,5% Squall + spuitdoppen ten minste druppelgrootte F + kantdop ten minste druppelgrootte F + Wings afsteunen op gewas en kale grond in combinatie met spuitdophoogte maximaal 20 cm + spuitdopafstand maximaal 33 cm						Nee	15 + 5
Veldspuit met Wave-systeem + spuitdoppen ten minste druppelgrootte F + kantdop ten minste druppelgrootte F + platen afsteunen op gewas en kale grond in combinatie met spuitdophoogte maximaal 20 cm + spuitdopafstand maximaal 33 cm						Nee	6
Veldspuit met Wave-systeem + + spuitdoppen TeeJet AI 110-015 en spuitdruk maximaal 3 bar + bijbehorende kantdop + platen afsteunen op gewas en kale grond in combinatie met spuitdophoogte maximaal 20 cm + spuitdopafstand maximaal 33 cm						Nee	
Veldspuit met Wave-systeem + spuitdoppen ten minste DRD 50% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50% + platen afsteunen op gewas en kale grond in combinatie met spuitdophoogte maximaal 20 cm + spuitdopafstand maximaal 33 cm						Nee	
Veldspuit met Wave-systeem met injectietechniek voor dosering 0,5% Squall + spuitdoppen ten minste druppelgrootte F + kantdop ten minste druppelgrootte F + platen afsteunen op gewas en kale grond in combinatie met spuitdophoogte maximaal 20 cm + spuitdopafstand maximaal 33 cm						Nee	15 + 6

Driftreducerende spuittechniek	DriftReducerende Techniek-klassen (DRT-klassen)					Druk-registratie-voorziening	Nr. infor-matie-blad
	75%	90%	95%	97,5%	99%		
Veldspuit met MagrowTec[2] magnetisch systeem met verlaagde spuitboom + spuitdoppen ten minste DRD 50% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50% + spuitdophoogte maximaal 40 cm						Nee	7
Veldspuit met MagrowTec[2] magnetisch systeem met verlaagde spuitboom + spuitdoppen ten minste DRD 75% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50% + spuitdophoogte maximaal 40 cm						Nee	
Veldspuit met MagrowTec[2] magnetisch systeem met verlaagde spuitboom + spuitdoppen ten minste DRD 90% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50% + spuitdophoogte maximaal 40 cm						Nee	
Veldspuit met MagrowTec[2] magnetisch systeem met verlaagde spuitboom + spuitdoppen ten minste DRD 95% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50% + spuitdophoogte maximaal 40 cm						Nee	
Veldspuit met verlaagde spuitboom + spuitdoppen ten minste DRD 50% met tophoek van maximaal 90° + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50% + spuitdopafstand 25 cm + spuitdophoogte maximaal 30 cm						Nee	8
Veldspuit met verlaagde spuitboom + spuitdoppen ten minste DRD 75% met tophoek van maximaal 90° + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50% + spuitdopafstand 25 cm + spuitdophoogte maximaal 30 cm						Nee	8
Veldspuit met verlaagde spuitboom met injectietechniek voor dosering 0,5% Squall + spuitdoppen ten minste druppelgrootte F met tophoek van maximaal 90° + bijbehorende kantdop ten minste druppelgrootte F + spuitdopafstand 25 cm + spuitdophoogte maximaal 30 cm						Nee	15 + 8
Veldspuit met verlaagde spuitboom met injectietechniek voor dosering 0,5% Squall + spuitdoppen ten minste DRD 50% met tophoek van maximaal 90° + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50% + spuitdopafstand 25 cm + spuitdophoogte maximaal 30 cm						Nee	
Veldspuit met verlaagde spuitboom met luchtondersteuning + spuitdoppen ten minste druppelgrootte M met tophoek van maximaal 90°[3] + kantdop ten minste druppelgrootte M + spuitdopafstand 25 cm + spuitdophoogte maximaal 30 cm						Nee	9
Veldspuit met verlaagde spuitboom met luchtondersteuning + spuitdoppen ten minste DRD 50% met tophoek van maximaal 90° + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50% + spuitdopafstand 25 cm + spuitdophoogte maximaal 30 cm						Nee	
Veldspuit met verlaagde spuitboom met luchtondersteuning met injectietechniek voor dosering 0,5% Squall + spuitdoppen ten minste druppelgrootte F met tophoek van maximaal 90° + bijbehorende kantdop ten minste druppelgrootte F + spuitdopafstand 25 cm + spuitdophoogte maximaal 30 cm						Nee	15 + 9

Driftreducerende spuittechniek	DriftReducerende Techniek-klassen (DRT-klassen)					Druk-registratie-voorziening	Nr. infor-matie-blad
	75%	90%	95%	97,5%	99%		
Handgedragen/handgetrokken spuitboom + spuitdoppen ten minste druppelgrootte M met tophoek van maximaal 90° + spuitdophoogte maximaal 40 cm + spuitrichting loodrecht van sloot af						Nee	10
Handgedragen/handgetrokken afgeschermde spuitboom + spuitdoppen ten minste druppelgrootte M met tophoek van maximaal 90° + spuitdophoogte 40 cm + spuitrichting loodrecht van sloot af						Nee	
Handgedragen/handgetrokken spuitboom + emissiescherm + spuitdoppen ten minste druppelgrootte M met tophoek van maximaal 90° + spuitdopafstand 50 cm + spuitdophoogte maximaal 40 cm + emissiescherm 100% winddicht en minimaal 1,75 m hoog + spuitrichting loodrecht van sloot af						Nee	
Rijenspuit + spuitdoppen ten minste druppelgrootte F met tophoek van maximaal 90°						Nee	11
Overkapte beddenspuit (tunnelspuit voor beddenteelt) + spuitdoppen ten minste druppelgrootte M + kantdop aan beide kanten van de spuit ten minste druppelgrootte M						Nee	12
Agrifac veldspuit met HTA DriftControlPlus en verlaagde spuitboom + lucht-vloeistof mengdoppen Agrifac HTA 10/39-TKSS4 + randmodus-dop (kantdop) Agrifac 10/39-TKSS4 + spuitdopafstand 25 cm + spuitdophoogte maximaal 30 cm						Nee	13
Agricult LvS NK80LT + strooikophoogte maximaal 30 centimeter boven grondoppervlak + druppelgroottestand maximaal 6,5 Volt (voor neerwaartse onkruidbestrijding in neerwaarts te bespuiten veldgewassen)						Nee	14
Agricult LvS NK80LT + strooikophoogte maximaal 15 centimeter boven grondoppervlak + druppelgroottestand maximaal 6,5 Volt (voor neerwaartse onkruidbestrijding in neerwaarts te bespuiten veldgewassen)						Nee	

1 Tenzij langs watervoerende watergangen/sloten als alternatief voor de drukregistratievoorziening een verdubbeling van de in het Activiteitenbesluit milieubeheer vereiste teeltvrije zone worden aangelegd of in het geval van een droge sloot een vaste teeltvrije zone van 75 centimeter worden aangelegd.

2 Naam MagGrow is gewijzigd in MagrowTec.

3 Spuitdoppen die in ieder geval voldoen: TeeJet DG 80-015 en Lechler AD 90-015 of een grotere dopmaat bij een maximale spuitdruk van 3 bar. Eerder in de tabel opgenomen spuitdoppen die niet voldoen aan de vereiste ten minste druppelgrootte M: TeeJet XR 80-015, TeeJet TP 80-015, Lechler LU 90-015, Hardi ISO F-015-80, Albuz APE 80-02 en Albuz AXI 80-015. Deze spuitdoppen die zijn aangeschaft voor 3-12-2021 mogen nog tot en met 31 december 2023 worden gebruikt op de veldspuit met verlaagde spuitboom met luchtondersteuning.

2. Neerwaartse onkruidbestrijding in fruitteelt en boomteelt

Tenzij anders vermeld gelden voor alle spuittechnieken uit onderstaande tabel de volgende randvoorwaarden:
- tophoek van spuitdoppen 110^0-120^0
- rijsnelheid maximaal 8 km/uur
- spuitdophoogte maximaal 50 cm boven gewas of kaal (onbeteeld) land;
- spuitdopafstand 50 cm

Driftreducerende spuittechniek	DriftReducerende Techniek-klassen (DRT-klassen)					Druk-registratie-voorziening	Nr. infor-matie-blad
	75%	90%	95%	97,5%	99%		
Getrokken of gedragen onkruidspuit met spuitboom + spuitdoppen ten minste DRD 75% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50% + spuitdopafstand 30 cm + spuitdophoogte maximaal 30 cm						Nee	1
Getrokken of gedragen onkruidspuit met spuitboom + spuitdoppen ten minste DRD 90% + bijbehorende kantdop ten minste DRD 50% + spuitdopafstand 30 cm + spuitdophoogte maximaal 30 cm						Nee	
Kappenspuit + spuitdoppen ten minste druppelgrootte M						Nee	2
Agricult LvS NK80LT + strooikophoogte maximaal 30 centimeter boven grondoppervlak + druppelgroottestand maximaal 6,0 Volt + rijsnelheid maximaal 5 km/uur						Nee	3
Agricult LvS NK80LT + strooikophoogte maximaal 15 centimeter boven grondoppervlak + druppelgroottestand maximaal 6,5 Volt + rijsnelheid maximaal 5 km/uur						Nee	

3. Op- en zijwaartse spuittechnieken fruitteelt

Tenzij anders vermeld gelden voor alle spuittechnieken uit onderstaande tabel de volgende randvoorwaarden:
- tophoek van spuitdoppen 80^0-90^0
- rijsnelheid maximaal 8 km/uur

Driftreducerende spuittechniek	DriftReducerende Techniek-klassen (DRT-klassen)					Druk-registratie-voorziening	Nr. infor-matie-blad
	75%	90%	95%	97,5%	99%		
Axiaalspuit of dwarsstroomspuit met spuitdoppen ten minste DRD 75% + eenzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts	■					Ja, bij gebruik spuitdoppen tot 5 bar	1
Axiaalspuit of dwarsstroomspuit + spuitdoppen ten minste DRD 90% + eenzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts	■	■				Ja, bij gebruik spuitdoppen tot 5 bar	
Axiaalspuit of dwarsstroomspuit + spuitdoppen ten minste DRD 90% + lage luchtinstelling + maximaal toerental van 540 rpm op aftakas + eenzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts	■	■	■			Ja, bij gebruik spuitdoppen tot 5 bar	
Tunnelspuit + spuitdoppen ten minste druppelgrootte ZF	■						2
KWH 3-rijer (type 3R2) boomgaardspuit + spuitdoppen ten minste druppelgrootte ZF+ maximaal toerental van 540 rpm op de aftakas	■						3
KWH 3-rijer (type 3R2) boomgaardspuit + spuitdoppen ten minste DRD 90% + Variabel Lucht Ondersteuning Systeem (VLOS) + maximaal toerental van 540 rpm op aftakas	■	■	■				
KWH 3-rijer (type 3R2) boomgaardspuit + spuitdoppen ten minste DRD 90% + aangepaste luchtverdeling links/rechts in buitenste 2 spuitgangen (6 rijen) langs de perceelsgrens, afhankelijk van windsnelheid en windrichting + maximaal toerental van 540 rpm op aftakas	■	■	■	■			
KWH 3-rijer (type 3R2) boomgaardspuit + spuitdoppen ten minste DRD 90% + aangepaste luchtverdeling links/rechts in buitenste 2 spuitgangen (6 rijen) langs de perceelsgrens, afhankelijk van windsnelheid en windrichting + maximaal toerental van 400 rpm op aftakas	■	■	■	■	■		
KWH EC2 Mistral dwarsstroomspuit uitgerust met Variabel Luchtondersteuning Balans Systeem (VLBS)/Variabel Lucht Ondersteunings Systeem (VLOS) + spuitdoppen ten minste DRD 90% + lage luchtinstelling + maximaal toerental van 540 rpm op aftakas	■	■					7
KWH EC2 Mistral dwarsstroomspuit uitgerust met Variabel Luchtondersteuning Balans Systeem (VLBS)/Variabel Lucht Ondersteunings Systeem (VLOS) + spuitdoppen ten minste DRD 90% + lage luchtinstelling + maximaal toerental van 400 rpm op aftakas	■	■	■				

Driftreducerende spuittechniek	DriftReducerende Techniek-klassen (DRT-klassen)					Druk-registratie-voorziening	Nr. infor-matie-blad
	75%	90%	95%	97,5%	99%		
KWH EC2 Mistral dwarsstroomspuit uitgerust met Variabel Lucht Ondersteunings Systeem (VLOS) of Manueel Lucht Ondersteunings Systeem (MLOS) met luchtondersteuning naar buiten het perceel dicht in buitenste 6 werkgangen (paden) + spuitdoppen ten minste DRD 90% + lage luchtinstelling + maximaal toerental van 300 rpm op aftakas + eenzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts	■	■	■	■			
Munckhof MAS 3-rijer boomgaardspuit + spuitdoppen ten minste druppelgrootte ZF + afsluiting van luchtuitstroomopening en spuitdoppen aan buitenzijde van buitenste luchtzak (spuitelement) langs de perceelsgrens + maximaal toerental van 540 rpm op de aftakas	■						4
Munckhof MAS 3-rijen boomgaardspuit + spuitdoppen ten minste DRD 90% + afsluiting van luchtuitstroomopening en spuitdoppen aan buitenzijde van buitenste luchtzak (spuitelement) langs de perceelsgrens + maximaal toerental van 540 rpm op aftakas	■	■	■				
Munckhof MAS 3-rijen boomgaardspuit met VARIMAS + spuitdoppen ten minste DRD 90% + maximaal toerental van 400 rpm op aftakas	■	■	■	■			
Munckhof MAS 3-rijen boomgaardspuit met VARIMAS en Randrijen-instelling + spuitdoppen ten minste DRD 90% + maximaal toerental van 400 rpm op aftakas	■	■	■	■	■		
Munckhof MAS 1-rijer boomgaardspuit met VARIMAS en Randrijen-instelling + spuitdoppen ten minste DRD 90% + maximaal toerental van 300 rpm op aftakas + eenzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts	■	■	■	■			16
Munckhof MAS 1-rijer boomgaardspuit met VARIMAS en Randrijen-instelling + spuitdoppen ten minste DRD 95% + maximaal toerental van 300 rpm op aftakas + eenzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts	■	■	■	■	■		
H.S.S. CF boomgaardspuit met H.S.S. Drift Control + spuitdoppen ten minste DRD 75% + maximaal toerental van 1800 rpm op ventilator	■						5
H.S.S. CF boomgaardspuit met H.S.S. Drift Control + spuitdoppen ten minste DRD 90% + maximaal toerental van 1800 rpm op ventilator	■	■					
H.S.S. CF boomgaardspuit met H.S.S. Drift Control + spuitdoppen ten minste DRD 90% + maximaal toerental van 1600 rpm op ventilator + eenzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts	■	■	■				
H.S.S. CF boomgaardspuit met H.S.S. Drift Control + spuitdoppen ten minste DRD 90% + maximaal toerental van 1400 rpm op ventilator + eenzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts	■	■	■	■			

Driftreducerende spuittechniek	DriftReducerende Techniek-klassen (DRT-klassen)					Druk-registratie-voorziening	Nr. infor-matie-blad
	75%	90%	95%	97,5%	99%		
H.S.S. CF boomgaardspuit met H.S.S. Drift Control en H.S.S. Automatic Wind Control met automatische hoekverdraaiing van blaasmonden + spuitdoppen ten minste DRD 50% + lage luchtinstelling met maximaal toerental van 1800 rpm op ventilator + eenzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts							15
H.S.S. CF boomgaardspuit met H.S.S. Drift Control en H.S.S. Automatic Wind Control met automatische hoekverdraaiing van blaasmonden + spuitdoppen ten minste DRD 50% + lage luchtinstelling met maximaal toerental van 1400 rpm op ventilator + eenzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts							
H.S.S. CF boomgaardspuit met H.S.S. Drift Control en H.S.S. Automatic Wind Control met automatische hoekverdraaiing van blaasmonden + spuitdoppen ten minste DRD 75% + lage luchtinstelling met maximaal toerental van 1800 rpm op ventilator + eenzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts							
H.S.S. CF boomgaardspuit met H.S.S. Drift Control en H.S.S. Automatic Wind Control met automatische hoekverdraaiing van blaasmonden + spuitdoppen ten minste DRD 75% + lage luchtinstelling met maximaal toerental van1400 rpm op ventilator + eenzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts							
H.S.S. CF boomgaardspuit met H.S.S. Drift Control en H.S.S. Automatic Wind Control met automatische hoekverdraaiing van blaasmonden + spuitdoppen ten minste DRD 90% + lage luchtinstelling met maximaal toerental van 1800 rpm op ventilator + eenzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts							
H.S.S. CF boomgaardspuit met H.S.S. Drift Control en H.S.S. Automatic Wind Control met automatische hoekverdraaiing van blaasmonden + spuitdoppen ten minste DRD 90% + lage luchtinstelling met maximaal toerental van1400 rpm op ventilator + eenzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts							
H.S.S. CF boomgaardspuit met Intelligent Spray Application (I.S.A.) + spuitdoppen Lechler IDK 90-015 C (maximale spuitdruk 3 bar) of spuitdoppen ten minste DRD 90% + maximaal toerental van 1400 rpm op ventilator + eenzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts							14
Windhaag met minimaal 90% dicht bladoppervlak + standaardtechniek							6
Windhaag met minimaal 90% dicht bladoppervlak + standaardtechniek + éénzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts							
Wanner 2-rijer dwarsstroomspuit met reflectieschermen + spuitdoppen ten minste DRD 75% + maximaal toerental van 1400 rpm op ventilator							8

Driftreducerende spuittechniek	DriftReducerende Techniek-klassen (DRT-klassen)					Druk-registratie-voorziening	Nr. infor-matie-blad
	75%	90%	95%	97,5%	99%		
Wanner NTR 20 2-rijen dwarsstroomspuit met reflectieschermen en luchtregelingssysteem + spuitdoppen ten minste DRD 75% + luchtinstelling 25% met ventilatortoerental van 700 rpm + hoeveelheid en richting van luchtondersteuning op basis van windsnelheid en windrichting (CLRS) + bovenzijde spuit afgedekt							9
Wanner NTR 20 2-rijen dwarsstroomspuit met reflectieschermen en luchtregelingssysteem + spuitdoppen ten minste DRD 90% + luchtinstelling 50% met ventilatortoerental van 1400 rpm + hoeveelheid en richting van luchtondersteuning op basis van windsnelheid en windrichting (CLRS) + bovenzijde spuit afgedekt							
Lochmann tweerijen tunnelspuit + spuitdoppen ten minste DRD 90% + toerental op aftakas maximaal 540 rpm							10
Lochmann NL dwarsstroomspuit met Air Closing System + spuitdoppen ten minste DRD 90% + lage luchtinstelling + maximaal toerental van 300 rpm op aftakas + bespuiting buitenste drie fruitgewasrijen langs perceelsrand klep van luchtondersteuning naar buiten het perceel 80% dicht + bespuiting laatste fruitgewasrij vanaf rijpad gelegen tussen deze gewasrij en perceelsrand naar buitenzijde van perceel gerichte spuitdoppen en klep van luchtondersteuning afgesloten/dicht							11
Suzuki-fruitvlieggaas + spuittechniek (uit tabel 3) ten minste DRT-klasse 75%[1]							12
Suzuki-fruitvlieggaas + spuittechniek (uit tabel 3) ten minste DRT-klasse 90%[1]							
Suzuki-fruitvlieggaas + spuittechniek (uit tabel 3) ten minste DRT-klasse 95%[1]							
Suzuki-fruitvlieggaas + spuittechniek (uit tabel 3) ten minste DRT-klasse 97,5%[1]							
Suzuki-fruitvlieggaas + gesloten regenkappen+ standaardtechniek							13
Suzuki-fruitvlieggaas + gesloten regenkappen + spuittechniek (uit tabel 3) ten minste DRT-klasse 75%[1]							
Suzuki-fruitvlieggaas + gesloten regenkappen + spuittechniek (uit tabel 3) ten minste DRT-klasse 90%[1]							
Suzuki-fruitvlieggaas + gesloten regenkappen + spuittechniek (uit tabel 3) ten minste DRT-klasse 95%[1]							

Driftreducerende spuittechniek	DriftReducerende Techniek-klassen (DRT-klassen)					Druk-registratie-voorziening	Nr. infor-matie-blad
	75%	90%	95%	97,5%	99%		
Dominiak dwarsstroomspuit Rechte mast en Hollandse mast met Driftreductiesysteem (DRS) + spuitdoppen ten minste DRD 95% + lage luchtinstelling + maximaal toerental van 270 rpm op aftakas + eenzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts met klep van luchtondersteuning naar buiten het perceel volledig dicht + bespuiting van 4 opvolgende fruitgewasrijen met klep van luchtondersteuning naar buiten het perceel 6% open + luchtgeleidingskleppen bovenop dwarsstroomspuit helemaal open							17
Dominiak dwarsstroomspuit Streamline met Driftreductiesysteem (DRS) + spuitdoppen ten minste DRD 95% + lage luchtinstelling + maximaal toerental van 270 rpm op aftakas + eenzijdig bespuiten van buitenste fruitgewasrij, alleen perceel inwaarts met klep van luchtondersteuning naar buiten het perceel volledig dicht + bespuiting van 4 opvolgende fruitgewasrijen met klep van luchtondersteuning naar buiten het perceel 6% open + spuitdoppen op ronde deel aan bovenkant van dwarsstroomspuit (3 doppen links en 3 doppen rechts) dicht							18

[1] Uitzondering is de windhaag. De combinatie suzuki-fruitvlieggaas en windhaag of de combinatie suzuki-fruitvlieggas met gesloten regenkappen en windhaag, geeft geen verhoging van de DRT-klasse van de windhaag.

4. Op- en zijwaartse spuittechnieken hoge laanbomenteelt

Tenzij anders vermeld gelden voor alle spuittechnieken uit onderstaande tabel de volgende randvoorwaarden:
- tophoek van spuitdoppen 80^0-90^0
- rijsnelheid maximaal 8 km/uur

Driftreducerende spuittechniek	DriftReducerende Techniek-klassen (DRT-klassen)					Druk-registratie-voorziening	Nr. infor-matie-blad
	75%	90%	95%	97,5%	99%		
Mastspuit met gatdetectiesensoren + spuitdoppen ten minste druppelgrootte ZF + eenzijdig bespuiten van buitenste bomenrij, alleen perceel inwaarts + rijsnelheid maximaal 4 km/uur						Nee	1
Mastspuit met gatdetectiesensoren + spuitdoppen ten minste DRD 90% + eenzijdig bespuiten van buitenste bomenrij, alleen perceel inwaarts + rijsnelheid maximaal 4 km/uur						Nee	

5. Op- en zijwaartse spuittechnieken laanbomen - spillen en opzetters

Tenzij anders vermeld gelden voor alle spuittechnieken uit onderstaande tabel de volgende randvoorwaarden:
- tophoek van spuitdoppen 80^0-90^0
- rijsnelheid maximaal 8 km/uur

Driftreducerende spuittechniek	DriftReducerende Techniek-klassen (DRT-klassen)					Druk-registratie-voorziening	Nr. infor-matie-blad
	75%	90%	95%	97,5%	99%		
Axiaalspuit of dwarsstroomspuit + spuitdoppen ten minste DRD 95% + eenzijdig bespuiten van buitenste bomenrij, alleen perceel inwaarts						Nee	1

BOUT
advocaten

PRODUCTIE 7

Perceel locatie/ha:

Teeltregistratie 2023

Lelie

Klant:

Bovenwet. Eisen																										
Max l-kg/ ha	5	2	2	1,5	1,5	0,32	0,55	0,6	1,5	1,2	3,5	3,5	2,1	1,2		1	3,00	0,5	156,25	156,25	8	8	0,6	0,9	0,42	0,69
Merknaam	Royalcab Fleur	Fytofol 80 WG	Solofol	Phantom	Spirit	Follcur SC	Follcur WG	Luna Exp	Luna Sens	Flint	Bombero	Frupica SC	Collis	Rudis	Shoban	Vertimec Gold	Batavia	Sivanto Prime	Olie-H	Kompaan	Sumicidin	Sumi Alpha	Decis	Karate Zeon	Teppeki	Gazelle
	Tussen (BBCH12 en BBCH39)	voor bbch 25%	Toepassen voor 25% grondbed.							Max 33% v.d. besp. (solo)	Tot 2 wk voor oogst. (Toep. + preventieve fungicide)	Tot 2 wk voor oogst. (Toep. + preventieve fungicide)	33% v.d. bespuitingen (solo toep.)	vanaf bbch 50	nog geen toelating			mag tijdens bloei	wekelijks, T.V. zone 150 cm	T.V. zone 150 cm	wekelijks	wekelijks	2 x niet tijdens bloei	niet tijdens bloei		mogelijk inoide
Toepassing	5 x 1	2 x 1	2 x 1	1 x 1,5	1 x 1,5	1 x 0,32	1 x 0,55	1 x 0,6	5 x 0,3	3 x 4	10 x 0,35	10 x 0,35	3 x 0,7	3 x 0,4		2 x 0,5	4 x 0,75	1 x 0,5	25 x 6,25	25 x 6,25	20 x 0,4	20 x 0,4	2 x 0,2	18x0,05	3 x 0,14	3 x 0,23
Toelatingsnummer	16293N	16311 N	14507N	13562N	13168N	13057N	11765N	14777N	14437N	12289N	15571N	12229N	12504N	12970N		13087N	15615N	15598N	6598N	15077N	10211N	14880N	7774N	12698N	12757N	12809N
Drift reductie kl.	75%	75%	75%	90%	75%	75%	75%	75%	75%	75%	75%	75%	75%	75%		98%	75%	Variable	90%	90%	90%	90%	75%	75%	75%	75%
werkzame stof + gehalte	Captan 80%	Folpet 80%	Folpet 80%	Tebuconazool 100 g/l + Folpet 450 g/l	Tebuconazool 100 G/L + Folpet 450 G/L	Tebuconazool 430 g/l	Tebuconazool 25%	Tebuconazool 200 g/l Fluopyram 200 g/l	Trifloxystrobin 250g/l Fluopyram 250 g/l	Trifloxystrobin 500 g/kg	Vuur' toep. + prev. fungi Mepanipyrim 440g/l	Vuur' toep. + prev. fungi Mepanipyrim 440g/l	Kresoxim-methyl 100 g/l Boscalid 200 g/l	Prothioconazool 480 g/l		200cm spuitvrijezone abamectine	Spirotetramat 150 g/l	Flupyradifurone 200 g/l	Paraffine olie 96%	Paraffine olie 96%	Esfenvalerat 25 g/l	Esfenvalerat 25 g/l	Deltamethrin 25 g/l	Lambda-cyhalothrin 100 g/l	Flonicamid 50%	Acetamiprid 20%
Spuitinterval	7	7	7						7	7	7	7	7	7		7	14		7	7	7	7	7	7	21	30
1																										
2																										
3																										
4																										
5																										
6																										
7																										
8																										
9																										
10																										
11																										
12																										
13																										
14																										
15																										
16																										
17																										
18																										

De bovenstaande informatie geven wij naar goed geweten, doch wij stellen ons niet aansprakelijk voor de eventuele te lijden schade. Zie voor aanvullende informatie het Etiket.

Perceel locatie/ha:

Teeltregistratie 2023

Lelie

Klant:

AG

Bovenwet. eisen																									
max l-kg/ha	4	3,5		2,5	1,5	0,2	6	5	5	5	2	5	40 gr	6	6	2,25	3,2								
Merknaam	Stomp	Wing P		Fresco	Dual Gold	AZ 500	Gotlix queen	Bettix	Goltix SC	Goltix WG	Centurion Plus	Focus Plus	Titus	Clinic N	Touchd own	Round up-Ult.	Round up Dyn.	Datum	KAS	KS	Patent-kali	Mulit-KG	Mantrac	Koper	bitterzout
				1 x 1,25-2,5	3 x 0,5			10 x 0,5	10 x 0,5	10 x 0,5	4 x 0,5														
Toepassing	1 x 4	1 x 3,5			1 x 1,5	1 x 0,2	6x 0,7-1	1 x 3	1 x 2	2 x 2- 3	1 x 1-2	1 x 1-5	1 x 40gr	1 x 6	1 x 2	1 x 2,25	1 x 3,2								
Toelatingsnr.	10766N	14881N		15806N	12096N	15264N	14298N	11503N	12629N	8629N	14300N	10866N	11393N	15249N	12552N	13865N	16394N								
Driftreduct.	90%	90%		75%	90%	75%	75%	75%	75%	75%	Variable	75%		75%	75%	75%	75%								
werkzame stof + gehalte	VO Pendimethalin 400 g/l	VO Dimethenamide P 213 g/l pendimethalin 250 g/l		KUG 1x / jr VO Metobromuron 400 g/l	RO S-Metolachloor 960 g/l niet op zangrond	VO Isoxaben 500 G/L	KUG- NO Meta mitron 525 g/l Quinmerac 40 g/l	RO / NO Meta mitron 700 g/l	RO / NO Meta mitron 700 g/l	RO / NO Meta mitron 70%	NO Clethodim 120 g/l	Tussen/over gewas Cycloxidim 100 g/l	m.u.v. tweedejaarsteelt, na koppen Rimsulfuron 25% w/w	VO/ doodspuiten (4 l) Glyfosaat 360 g/l	VO/ doodspuiten Glyfosaat 360 g/l	VO/ doodspuiten Glyfosaat 480 g/l	VO/ doodspuiten Glyfosaat 500 g/l								
Spuitinterv.					5		5	7	7	7	7														
1																									
2																									
3																									
4																									
5																									
6																									
7																									
8																									
9																									
10																		max l-ha	40	30	60	0,625	20	3	3	0,8
11																		Merknaam	Vydate	Nemathorin	NemGuard	Velum Prime	Rizolex	Amistar	Mirador	Alistar
12																		Toelat. Nr	12409N	12417N	15262N	15706N	11098N	11767N	13864N	15556N
13																		Toepas.			1 x 60	Grondbehandeling				
14																			1 x 40	1 x 30	3 x 20	1 x 0,625	Inwerken	Inwerken	Inwerken	Voor
15																		Drift	75%	75%	75%	75%	Rhizoc	Rhizoc	Rhizoc	Rhizoc
16																		w.s. + geh.	Volveld/ rijbeh. Oxamyl	Volveld Fosthiazaat	Pratylenchus,	Pratylenchus, Volveld,	Tolclofos-methyl	Azoxystrobin 250?l	Azoxystrobin 250	FLUXAPYROD 300 G/L
17																										
18																		Interv.			14					
19																										
20																										

De bovenstaande info geven wij naar goed geweten, doch wij stellen ons niet aansprakelijk voor de eventuele te lijden schade. Zie voor aanvullende informatie het Etiket.

BOUT
advocaten

PRODUCTIE 8

Tijdpad.

8 maart

[redacted]ongerust over de lelieteelt op de es in [redacted] Ze hebben een trekker met frees van [redacted] zien rijden op het land. De bewoners hebben toen contact gezocht met de land eigenaren. Ze hebben de lelieteelt op deze manier proberen tegen te houden.

[redacted] rijd heel bewust met reclame op de voertuigen zodat bewoners makkelijk in contact kunnen komen.

10 maart

[redacted] hebben een gesprek met de [redacted]. Hier is [redacted] van uit [redacted] bij aan geschoven. Tijdens dit gesprek is aangeboden om een keer met de bewoners om tafel te gaan. Dit om te kijken of [redacted] nog extra maatregelen kan treffen die de bewoners gerust kunnen stellen. Hier is vanuit de buurt nooit op gereageerd.

14 maart

Brief van de [redacted]

15 maart

Brief andere bewoners aan leden van buurtvereniging over de gang van zaken omtrend de lelieteelt op [redacted].

16 maart

Reactie gestuurd aan [redacted] Nogmaals met het aanbod om met elkaar in gesprek te gaan.

28 maart

[redacted] sturen handhavingsverzoek naar de provincie.

11 april

Provincie wijst handhavingsverzoek af

19 april

De eerste lelies worden geplant

20 april

Bio proef geplant. Proef zo geplaatst dat we hier een extra spuitvrije zone creëren tussen de gangbare lelies en [redacted]

27 april

Bodemherbiciden gespoten

4 mei

Eerste buffer strook in gezaaid mais. Om nogmaals goede wil te tonen.

BOUT
advocaten

PRODUCTIE 14

Overeenkomst

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen
Gemeente Westerveld

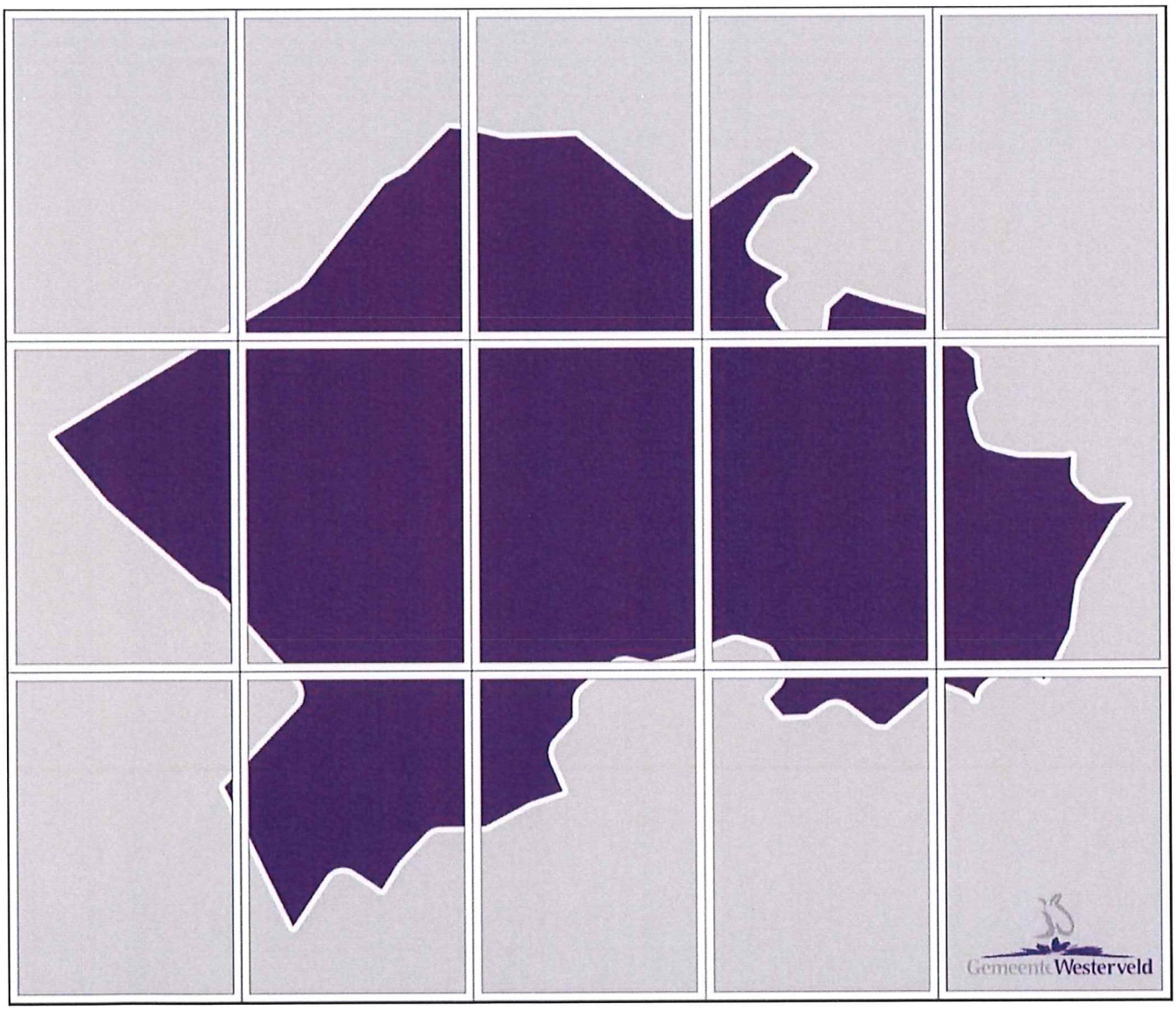

GemeenteWesterveld

Deze overeenkomst is mede tot stand gekomen in overleg met een aantal direct omwonenden. Zoals ook blijkt uit het rapport Uitgesproken hebben de georganiseerde omwonenden te kennen gegeven niet met de telers om tafel te willen maar vinden dat de overheid aan zet is. De ondertekenaars hopen dat een gezamenlijk overleg in de toekomst wel mogelijk is.

De ondertekenaars komen het volgende overeen:

1. Algemene overwegingen

In Westerveld is al jaren discussie rondom het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, vooral in de bloembollenteelt. In de afgelopen decennia is bloembollenteelt in de gemeente Westerveld een belangrijk onderdeel van de agrarische bedrijfsvoering geworden. Het is een kwalitatief hoogwaardige en kapitaal intensieve teelt waarbij regelmatig chemische gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt.

Al enige tijd is de vraag actueel of omwonenden van landbouwpercelen kans lopen op gezondheidsschade door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Op verzoek van de ministeries van Infrastructuur en Milieu en Economische Zaken heeft de Gezondheidsraad hierover op 29 januari 2014 een advies uitgebracht. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft daarop volgend een verkennend gezondheidsonderzoek verricht (publicatie 2018), naast een onderzoek naar de blootstelling van omwonenden (publicatie 2019).

In september 2018 heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) de visie 'Waardevol en verbonden' gepresenteerd. De Nederlandse land- en tuinbouw is wereldwijd toonaangevend. Het is de ambitie van het kabinet deze positie te behouden, ook over 50 jaar. Tegelijkertijd staat Nederland voor een aantal grote maatschappelijke uitdagingen. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden kiest minister Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor een omslag naar kringlooplandbouw in 2030. Hierbij komt zo min mogelijk afval vrij, is de uitstoot van schadelijke stoffen zo klein mogelijk en worden grondstoffen en eindproducten met zo min mogelijk verliezen benut.

Voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in Nederland wordt uitgegaan van een Europees geharmoniseerde wetenschappelijke benadering waarmee risico's door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) worden geanalyseerd en getoetst voordat een gewasbeschermingsmiddel wordt toegelaten. Daarmee geeft Nederland invulling aan het voorzorgsbeginsel.

De minister heeft in haar kamerbrief, van 7 oktober 2019, aangegeven dat zij de zorgen die leven bij omwonenden over hun gezondheid begrijpt. De minister vindt dan ook dat we de blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen zoveel mogelijk

moeten beperken. Met de Toekomstvisie gewasbescherming 2030 wil de minister bereiken dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zoveel mogelijk wordt voorkomen, conform de principes van geïntegreerde gewasbescherming, en dat voor zover nog gewasbeschermingsmiddelen nodig zijn, dit laagrisico middelen zijn en de middelen nagenoeg zonder emissies naar het milieu worden toegepast. De land- en tuinbouwsector heeft zich ook aan deze visie gecommitteerd.

Met enige regelmaat worden in het milieu chemische middelen aangetroffen, die voor een deel ook in de land- en tuinbouw kunnen zijn gebruikt. Voor een groot deel van de vondsten gaat het echter vaak om middelen die ofwel al jarenlang niet meer in de land- en tuinbouw worden gebruikt, ofwel om middelen die buiten de land- en tuinbouw worden of zijn gebruikt. Het is aan alle partijen, publiek en privaat, zakelijk en privé, om goed om te gaan met het milieu. De land- en tuinbouw is daarbij aanspreekbaar op de eigen daden en neemt daarvoor ook verantwoordelijkheid. Dit wordt ook van andere sectoren en gebruikers van chemische middelen verwacht.

In verband met de zorgen van omwonenden willen de ondertekenaars van deze overeenkomst zich vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid inzetten voor het treffen van maatregelen die het gebruik van chemische middelen en de emissie daarvan naar de omgeving terugdringen.

Dit willen zij onderschrijven door gezamenlijk deze overeenkomst te ondertekenen.

2. Afspraken

Een ieder die deze overeenkomst onderschrijft zal zich houden aan de volgende punten:

2.1.Respect

Een ieder laat de ander in zijn waarde, zoals zij ook door anderen in hun waarde worden gelaten. Ze praten met elkaar als collega's of buren en staan open voor kritiek en andere opvattingen. Ieder stelt zich vriendelijk op en luistert naar anderen en is transparant en oplossingsgericht.

2.2. Integriteit

Ieder doet wat hij zegt en komt afspraken na. Men stelt zich betrouwbaar op en kan uitleggen wat men doet en respecteert grenzen en gevoelens van anderen.

2.3. Professionaliteit

Agrariërs en hun stakeholders zijn zich er van bewust dat zij werken in een sector waar de kwaliteit van het werk en het product belangrijk wordt gevonden en stralen

dat ook uit. Ze lossen problemen snel en adequaat op en durven initiatieven te nemen om tot oplossingen te komen.

2.4. Veiligheid

2.4.1. Agrariërs respecteren alle wettelijke veiligheidsregels en zorgen voor goede arbeidsomstandigheden. Zij conformeren zich aan de CAO Open Teelten.

2.4.2. Omdat uit gesprekken met de omgeving blijkt dat men waarde hecht aan een spuitvrije zone, zijn de agrariërs bereid bij de perceel indeling rekening te houden met plaatsen waar mensen zich ophouden. Zij respecteren een spuitvrije zone van 20 meter vanaf de gevel van een woning, kinderdagverblijf, verzorgingshuis en scholen en recreatieterreinen. In goed overleg zijn in individuele gevallen maatwerkoplossingen mogelijk.

2.4.3. De agrariërs gebruiken de voor hun best beschikbare techniek op het gebied van driftreductie en middelenreductie en houden deze techniekontwikkeling actief bij. (De agrariërs zullen geen planten bespuiten bij een windsnelheid > 5 m/s (windkracht 3), gemeten op spuitboomhoogte).

2.5. Gedrag

2.5.1 .De agrariërs willen netjes werken op alle fronten en dat ook uitstralen. Ze zijn bereid direct aanwonenden te informeren over hun perceel/gewas keuze als zij daar op worden aangesproken.

2.5.2. Aanwonenden kunnen altijd aangeven dat bepaalde werkzaamheden als storend worden ervaren. De agrariërs houden daar waar mogelijk rekening mee bij de planning van hun werkzaamheden. In sommige gevallen is enige overlast helaas niet te voorkomen.

2.5.3. Agrariërs dragen bij de beregening van hun gewassen de zorg om geluidsoverlast te beperken.

2.5.4. Agrariërs gebruiken de juiste apparatuur om gewasbescherming toe te passen en goed opgeleide mensen. Bewijs van vakbekwaamheid en keuring van de apparatuur zijn voorwaarden waaraan zij voldoen. Ook gebruiken zij alleen wettelijk toegelaten middelen.

2.5.5. Bij het uitoefenen van zijn werk is de agrariër zich bewust van zijn omgeving. Hij houdt bij de planning van zijn werkzaamheden rekening met de windrichting- en sterkte, ten einde een zo maximaal mogelijk resultaat te halen met een zo min mogelijke overlast voor zijn omgeving. Hierbij maakt de agrariër veelal gebruik van de gedetailleerde weersinformatie welke behalve windrichting en sterkte, ook aangeeft wat het meest effectieve moment is om middelen in te zetten waarbij

zonnesterkte, relatieve luchtvochtigheid en de te verwachten ziektedruk belangrijke parameters zijn.

2.5.6. In het verkeer zorgen de agrariërs ervoor dat modder snel wordt verwijderd en ook zorgen zij voor waarschuwingsborden, schone spiegels en verlichting. Indien mogelijk rijden ze rondjes van en naar perceel om bermen te beschermen en mijden zij de centra van de dorpen als dat mogelijk is. Zij zijn zuinig op de openbare ruimte en herstellen door hen veroorzaakte schade aan bermen zelf.

2.6. Openheid

De agrariërs zijn open over hun bedrijfsvoering. Zij organiseren samen, of zijn deelnemer aan, open dagen op de verschillende bedrijven en geven uitleg over hun bedrijfsprocessen. Als er vragen zijn maken zij daar tijd voor en verwijzen zo nodig naar deskundigen.

2.7. Innovatie

De agrariërs, toeleveranciers en onderzoekers in onze gemeente streven actief naar het terugdringen van het gebruik van chemische middelen. Daar waar toepasbare en uitvoerbare technieken of innovaties zijn worden deze verder ontwikkeld en door de agrariërs indien mogelijk toegepast.

2.8. Vragen

Als er vragen of klachten zijn gaat men in eerste instantie naar de betreffende agrariër. De vragen of klachten worden gezien als een kans om te verbeteren en niet als bedreiging. De gemeente faciliteert waar nodig bij het leggen van het eerste contact.

3. Verbonden partijen

3.1. De gemeente Westerveld

- spreekt haar vertrouwen uit in het vermogen van de agrarische sector om op een professionele en zorgvuldige manier om te gaan met de zorgen die er leven bij omwonenden van percelen waarop gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast.
- spreekt daarnaast haar vertrouwen uit in de inwoners van de gemeente om de agrariërs de ruimte te geven om stapsgewijs te komen tot het verduurzamen van de teelten.
- kan indien ongewenst gedrag door derden wordt gesignaleerd, dat zich richt tegen agrariërs en hun werknemers, bij uit het uitvoeren van de voor de teelt noodzakelijke werkzaamheden middels de bevoegdheid van de burgemeester er toe over gaan hier tegen op te treden. Hierbij gebruik makend van de

wettelijke voorschriften die betrekking hebben op handhaving van de openbare orde.
- neemt een actieve, stimulerende rol in bij de uitvoering van deze overeenkomst en neemt haar verantwoordelijkheid binnen haar taken en bevoegdheden.
- zet zich in om binnen eventueel geboden mogelijkheden vanuit de samenwerking met de verschillende overheidslagen te komen tot een vergoeding van akkerrandbeheer.
- dringt bij de landelijke overheid aan op afdoende onderzoek naar de gezondheidsrisico's van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Daarnaast zet zij zich in samen met de landelijke en provinciale overheid om agrariërs te ondersteunen bij het verduurzamen van de sector zoals benoemd in de visie van de minister van LNV.
- Vraagt aandacht bij hogere overheden voor het toestaan van andere (al voor andere teelten goedgekeurde) middelen in teelten waar deze nog niet zijn toegestaan indien dit leidt tot het verminderd gebruik van en verminderde blootstelling aan gewasbeschermingsmiddelen.
- zorgt ervoor dat vragen en klachten van inwoners of agrariërs die bij de gemeente binnenkomen via het meldpunt (https://www.gemeentewesterveld.nl/Inwoners/Natuur_milieu_en_water/Gewasbeschermingsmiddelen) snel aan de betreffende agrariër of instantie kenbaar worden gemaakt en faciliteert zo nodig in de ondersteuning voor het gesprek.

3.2. Land- en Tuinbouworganisatie (LTO)

- Zetten zich, via hun landelijke organisaties proactief in voor een verdere verduurzaming van de agrarische sector, waarbij het gebruik van duurzame gewasbeschermingsmiddelen, -methoden en technieken zoveel mogelijk wordt toegepast.
- Doen al wat in hun vermogen ligt om leden te ondersteunen/faciliteren in het naleven van bovenstaande overeenkomst.
- Geven duidelijke informatie over verduurzaming en het terugdringen van gewasbeschermingsmiddelen, zoals benoemd in het actieplan plantgezondheid 2030 LTO Nederland

3.3. Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB)

- Zetten zich, via hun landelijke organisaties proactief in voor een verdere verduurzaming van de agrarische sector, waarbij het gebruik van duurzame gewasbeschermingsmiddelen zoveel mogelijk wordt toegepast.
- Doen al wat in hun vermogen ligt om ervoor te zorgen dat hun leden zich aan de bovenstaande overeenkomst te houden.
- Geven duidelijke informatie op hun website over verduurzaming en het terugdringen van gewasbeschermingsmiddelen, zoals ook benoemd in het actieplan Vitale Teelt 2030.

3.4. Toeleveranciers van gewasbeschermingsmiddelen en andere producten.

3.4.1. Agrifirm

- Agrifirm biedt o.a. een totaaloplossing voor weerbare bodem en weerbare gewassen. Agrifirm heeft de ambitie op dit terrein en vanuit deze marktleidersrol geïntegreerde en toekomstbestendige oplossingen te realiseren. Hierdoor moet een switch gemaakt worden van een producten aanpak naar systeemaanpak. Producten kunnen niet meer los van elkaar beschouwd worden, maar dienen altijd in combinatie met elkaar (bodem, bemesting en gewasbeschermingsmiddelen) en inclusief advies aangeboden te worden. Focus ligt op de inzet van low-impact middelen waaronder biostimulanten, één en ander voor zover deze producten voor de betreffende teelt wettelijk zijn toegelaten. Daarnaast wordt ingezet op maximale inzet van precisie landbouw, adviesapplicaties en beslissingsondersteunende systemen om zo het juiste advies aan agrariërs uit te brengen met betrekking tot producten, juiste dosering, op het juiste tijdstip en de juiste wijze toe dienen van middelen. Dit alles zal leiden tot een lagere milieu-impact. Agrifirm is sinds de oprichting van Stichting ROL, vaste deelnemer op het proefveld in Vledder om aldaar te onderzoeken wat de beste (alternatieve) mogelijkheden zijn om te komen tot meer duurzame oplossingen in de lelieteelt. Met dien verstande dat het succes van de door Agrifirm voorgestane aanpak hangt echter af van de bereidheid van agrariërs om hierin te participeren en de stap naar verduurzaming te zetten.

3.4.2. WPA-Robertus (toeleverancier van o.a. gewasbeschermingsmiddelen)

- WPA-Robertus zet zich in om het gebruik van duurzame gewasbeschermingsmiddelen te bevorderen.

3.4.3. CAV-Agrotheek (toeleverancier van o.a. gewasbeschermingsmiddelen)

- CAV-Agrotheek zet zich in om het gebruik van duurzame gewasbeschermingsmiddelen te bevorderen.

4. Uitvoering van de overeenkomst

4.1. Geldigheid

Deze overeenkomst heeft een geldigheidsduur van vijf jaar. Landelijke, provinciale of regionale ontwikkelingen kunnen een (tussentijdse) aanpassing mogelijk maken.

4.2 Toezicht op de uitvoering

Elke partij wijst een contactpersoon aan die als aanspreekpunt voor de andere partijen dient. Naleving van deze overeenkomst naar redelijkheid en billijkheid wordt door partijen gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Na elk jaar – indien omstandigheden hiertoe aanleiding geven zo mogelijk tussentijds- vindt een evaluatie plaats tussen de in de overeenkomst genoemde contactpersonen (of hun vervanger) en een aantal direct aanwonenden op het gemeentehuis in Westerveld.

4.3. Aanvullende ondertekening

Wij nodigen de inwoners van de gemeente Westerveld en ieder die in de gemeente Westerveld met gewasbeschermingsmiddelen werkt uit om deze overeenkomst aansluitend op de ondertekening van bovengenoemde partijen op 24 februari 2020 te ondertekenen. Hiervoor zijn aparte formulieren beschikbaar die bij de overeenkomst zullen worden gearchiveerd als aanvulling.

U kunt het formulier behorende bij het convenant downloaden van de gemeentelijke website via de link www.gemeentewesterveld.nl/meetekenen .

Ondertekening februari 2020

BOUT
advocaten

PRODUCTIE 15

land verlies in breedte geteeld met bufferstroken ten opzicht van teelt in de lengte

breedte geteeld + bufferstrook	lengte	breedte	op m2
kopakker	570	10	5.700
kopakker/buffurstrook mais/ gras	460	18	8.280
bio proef/mais/bloemenstrook/kopakker	185	62	11.470
bloemen strook langs gras	170	6	1.020

land verlies breedte geteeld **26.470**

lengte geteeld	lengte	breedte	op m2
kant [redacted]	260	10	2.600
kant [redacted]	465	10	4.650

land verlies lengte geteeld **7.250**

netto land verlies **19.220**

hectare **1,92**

9 mei

Plek gewijs tegen onkruid gespoten

10 mei

Gespoten tegen kiemend onkruid en eerste bescherming tegen luis

BOUT
advocaten

PRODUCTIE 9

Beste [redacted]

Vrijdag 10 maart heb ik gesproken met [redacted]
Daar is al gesproken over de teelt en dat deze gaat plaatsvinden in 2023 en misschien een gedeelte in 2024 afhankelijk van het aanbod plantgoed. Ik betreur het dat er nu op deze wijze contact met ons wordt opgenomen. Ik was graag het gesprek met jullie aangegaan bij ons op het bedrijf. Dit is 10 maart ook aangeboden aan [redacted]

Wij betreuren het zeer dat jullie je zorgen maken over de lelieteelt. De lelieteelt staat vaak negatief in het nieuws omtrent gewasbeschermingsmiddelen. Ik hoop dat ik een gedeelte van jullie zorgen weg kan nemen door jullie vragen te beantwoorden.

Op de [redacted] (voor of achter jullie woningen) worden al jaren allerlei gewassen geteeld. In onderstaande tabel geef ik aan welke gewassen er geteeld zijn de afgelopen jaren.

jaartal	teelt 1	teelt 2	teelt 3
2013	lelie	mais	
2014	lelie	mais	
2015	aardappel	mais	
2016	lelie	mais	
2017	pioen	mais	
2018	pioen	mais	
2019	pioen	mais	tagetus
2020	pioen	mais	
2021	pioen	mais	aardappel
2022	aardappel	mais	

De lelieteelt is niet nieuw op deze percelen, deze heeft in het verleden al meerdere malen plaatsgevonden. Daarnaast vinden er elk jaar dezelfde activiteiten plaats op de es. Alle gewassen worden geplant/gezaaid, bemest, gespoten met gewasbeschermingsmiddelen, geïrrigeerd en geoogst.

De grootste kritiek van jullie kant zit hem in het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

Er bestaan geen gewasbeschermingsmiddelen speciaal voor bloembollen. De bloembollensector is niet interessant genoeg voor chemiebedrijven. Deze bedrijven ontwikkelen gewasbeschermingsmiddelen voor gewassen die wereldwijd veel groter zijn. De bloembollensector test middelen uit andere gewassen uit op bloembollen. Als deze dan blijken te werken wordt hier een toelating voor aangevraagd. In de praktijk zien wij vaak dat de luizenmiddelen (insecticides) uit de aardappelteelt komen, de onkruidmiddelen uit de bietenteelt komen, (worden ook toegepast in de pioenenteelt) en de schimmelmiddelen uit de aardappelteelt en de fruitteelt afkomstig zijn.

Het Ctgb is de instantie die bepaalt of de gewasbeschermingsmiddelen veilig zijn voor mens, dier en milieu. De middelen die wij gebruiken zijn dus veilig voor mens, dier en milieu.

Wij houden ons aan alle regels en doen niks nieuws op de es. Wij zouden nog wel enkele dingen kunnen doen met de inrichting van het perceel en of een extra gewas langs de rand. Ik hoop dat we hier met zijn allen over in gesprek kunnen bij ons op het bedrijf.

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

BOUT
advocaten

PRODUCTIE 10

[redacted]

Bewust telen

Lelieteelt gebruikt 75 procent biologische middelen

In 2016 bestond de gewasbescherming in de lelieteelt voor meer dan 75 procent uit biologische middelen. In 2012 was dit nog 63 procent. Dit blijkt uit de nieuwe cijfers van het CBS over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de landbouw. Deze laten zien dat het gebruik van biologische middelen in de lelieteelt sterk is gestegen. Het meest gebruikte middel is minerale olie, dat door Skal is geplaatst op de

inputlijst voor de biologische landbouw. Daarnaast maakt de lelieteelt ook gebruik van knoflook- en zeewierextracten. De cijfers van het CBS laten ook zien dat het totaal gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door de lelieteelt is afgenomen.

CONTACTGEGEVENS

[redacted]

KONINKLIJKE
ALGEMEENE VEREENIGING VOOR
BLOEMBOLLENCULTUUR

[redacted]

[redacted]

BOUT
advocaten

PRODUCTIE 11

Bollenteelt duurzamer maken met lage impact op milieu

In het Programma Duurzame Bollenteelt Drenthe werken overheden, de telers en sector, teeltadviseurs en onderzoekers intensief samen om de bollenteelt structureel duurzamer te maken met een lage impact op het milieu. Door middel van experimenten op praktijkschaal en meerjarige proeven worden nieuwe methodes en systemen getest, die sterk bijdragen aan het verlagen van de milieubelasting. Omwonenden, belangstellenden en bewonersgroepen worden nauw betrokken bij de resultaten en regelmatig op de hoogte gebracht van de voortgang.

Nieuws

[redacted]

BOUT
advocaten

PRODUCTIE 12

[redacted]

Gewasbescherming

Gewasbescherming

Gewasbeschermingsmiddelen

Gewasbeschermingsmiddelen zijn middelen die in onder andere de landbouw worden toegepast voor het tegengaan van schimmles, insecten en onkruiden. Middelen die buiten de landbouw worden toegepast zijn biociden, behalve als de toepassing vergelijkbaar is met de landbouw. Zo zijn middelen om onkruid tegen te gaan en slakkenkorrels altijd gewasbeschermingsmiddelen.

Gewasbeschermingsmiddelen bevat altijd één of meer werkzame stoffen. De werkzame stoffen zijn de actieve componenten in het gewasbeschermingsmiddel en zorgen voor het gewenste effect.

Toelating van Gewasbeschermingsmiddelen

Ook in de lelieteelt wordt gebruik gemaakt van diverse gewasbeschermingsmiddelen. Er kan alleen gebruik worden gemaakt van gewasbeschermingsmiddelen die door Het College voor de Toelating Gewasbescherming en biociden (Ctgb) (https://www.ctgb.nl/) zijn toegelaten. Het Ctgb beoordeelt of gewasbeschermingsmiddelen en biociden veilig zijn voor mens, dier en milieu voordat ze op de markt komen. Een toegelaten gewasbeschermingsmiddel is te herkennen aan een toelatingsnummer op de verpakking (etiket). Dit nummer bestaat uit 5 cijfers en de hoofdletter N. Controle op naleving gebeurt door de Nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA).

In Nederland mogen alleen gewasbeschermingsmiddelen en biociden verhandelt en gebruikt worden die op grond van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden zijn toegelaten. Uitzonderingen daargelaten, worden toelatingen verleend door de Commissie Toelating Gewasbescherming en Biociden (CTGB).

Spuitlicentie

Boeren, tuinders, loonwerkers en handelaren dienen vakbekwaam te zijn om met gewasbeschermingsmiddelen te werken. Hiervoor dienen zij een spuitlicentie te behalen. De cursussen zijn toegespits op de onderwerpen;

- Teelt,
- Veilig werken,
- Wet- en regelgeving,

[redacted]

Iedere cursus wordt afgesloten met een eindtoets. Bij voldoende studiepunten ontvangen de cursisten een spuitlicentie (pas) van Bureau Erkenningen.

Alles over de teelt van lelies in Nederland

Gewasbescherming in lelies

Er bestaan geen gewasbeschermingsmiddelen die alleen in lelies worden toegepast. Het onderzoek en de toelatingskosten zijn daarvoor veel te hoog. Meestal is het andersom. Er is door de Commissie Toelating Gewasbescherming en Biociden (CTGB) toestemming gegeven gebruik te maken van een stof die ook al is toegelaten in een ander gewas.

Een teler maakt een keus op basis van wat op een zeker moment het meest effectief is. Dat is afhankelijk van de periode van het jaar, de ziektedruk en de voorkeur van de teler.

Omdat de gewassen maanden op het veld staan en de werkingsduur van middelen vaak beperkt is (we willen tenslotte ook dat ze zo snel mogelijk weer worden afgebroken) moet de bescherming in veel gevallen herhaaldelijk worden aangebracht. Met waarschuwingssystemen wordt een teler geïnformeerd over infectieperioden zodat hij tijdig, en slechts indien nodig, de behandeling kan uitvoeren.

Mijn buren gebruiken gewasbeschermingsmiddelen. Is dit schadelijk voor mijzelf of mijn kinderen?

Bij de beoordeling van gewasbeschermingsmiddelen wordt altijd gekeken naar de risico's voor mens en milieu. Er vanuit gaande dat een middel wordt gebruikt volgens de voorschriften op het etiket, dan zal het middel geen onaanvaardbare schadelijke effecten hebben de gezondheid van de mens en zal het ook geen onaanvaardbare schade aanrichten aan het milieu. In de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden wordt uitgegaan van een hoog beschermingsniveau.

Wat is drift?

Bij het toepassen van een middel wil de boer of tuinder dat het daar komt waar het zijn werk moet doen. De fabrikant helpt daar bij via de zogeheten formulering van het middel; dat maakt dat het met de spuitapparatuur goed verdeeld kan worden en zich goed aan de plant hecht, of daarin wordt opgenomen. Als er middel buiten de plek van bestemming komt spreken we van drift. Veelal ontstaat dit doordat de kleinere spuitdruppels door de wind worden meegevoerd. Via metingen in oppervlaktewater door de waterschappen is dit in het verleden herhaaldelijk aangetoond. Omdat er regels zijn gemaakt om het oppervlaktewater te beschermen in het zogeheten Activiteitenbesluit, is door fabrikanten de formulering verder geoptimaliseerd en is er veel aan de spuittechnieken verbeterd. Het resultaat is dat door de voorschriften aan de techniek en de weersomstandigheden het via een spuitvrije zone langs de sloten zeer goed mogelijk is gebleken om te voorkomen dat middelen in de sloten terecht komen. Via dezelfde voorschriften is het dus zeer goed mogelijk te voorkomen dat er middel 'bij de buren' terecht komt.

Boeren en tuinders weten dat ook uit ervaring met het toepassen van middelen tegen onkruid zonder dat [redacted] ndt. Spuiten boven een windsnelheid van 5m/s is [redacted]

Terug naar de lelie en zijn buren

Maar ondanks dit alles zie en ruik ik van alles. Wat betekent dat voor mijn gezondheid en die van mijn gezin en dieren? En kan ik nog wel van de groenten en fruit uit mijn tuin eten? Terechte vragen die een antwoord behoeven. Vanwege de groeiende bezorgdheid en door de uitgebreide aandacht van de media hebben de leliesector en de politiek zich dit aangetrokken. Binnen de sector is gewerkt aan nog meer bewustwording bij telers over de gevoelens in hun omgeving als zij gewasbeschermingsmiddelen toe passen.

Geur

Sommige middelen kunnen een aparte, vaak onaangename, geur hebben. En iets ruiken kan heel vervelend zijn, maar dat hoeft niet per definitie te betekenen dat je dan ook middel binnenkrijgt of dat je qua gezondheid risico loopt. Denk maar eens aan de geur van paarden, aan de stank van mest die wordt verspreid over het land, of aan de lucht van benzine of diesel als je tankt. Onze neus is erg gevoelig en zal minieme hoeveelheden kunnen waarnemen. Soms is de geur bewust gebruikt omdat ook luizen en andere dieren een hekel aan een specifieke geur hebben ('repellend werken'). Een biologisch middel op basis van knoflook is daarvan een voorbeeld, maar er zijn ook chemische middelen die op deze manier werken. Omdat we nog niet alles weten over opname van middelen en de effecten daarvan adviseert de Gezondheidsraad in ieder geval voorzorgsmaatregelen te nemen door bijvoorbeeld ramen te sluiten. In aanvulling op hetgeen de telers zullen doen, kan dit helpen bij het vermijden van risico's.

MAAK EEN KEUZE

[redacted]

BOUT
advocaten

PRODUCTIE 13

Veelgestelde vragen Programma Duurzame Bollenteelt Drenthe

In het Programma Duurzame Bollenteelt Drenthe werken overheden, de telers en sector, teeltadviseurs en onderzoekers intensief samen om de bollenteelt structureel duurzamer te maken met een lage impact op het milieu. Door middel van experimenten op praktijkschaal en meerjarige proeven worden nieuwe methodes en systemen getest, die sterk bijdragen aan het verlagen van de milieubelasting. Omwonenden, belangstellenden en bewonersgroepen worden nauw betrokken bij de resultaten en regelmatig op de hoogte gebracht van de voortgang.

Wat houdt het Programma Duurzame Bollenteelt Drenthe in?

Op vrijdag 1 april 2022 vond in het gemeentehuis van Westerveld de officiële aftrap van het Programma Duurzame Bollenteelt Drenthe plaats. Met dit programma wordt in gemeenten, waaronder de gemeente Westerveld, ervaring opgedaan met experimenten en onderzoeken in onder meer proefvelden op het land. Doel is om te komen tot een meer duurzame en vitale bollenteelt. Vragen die in dit programma centraal staan, zijn:

- hoe kunnen kwalitatief goede bloembollen worden geteeld waarmee de leefomgeving zo min mogelijk wordt belast?
- hoe kunnen systemen worden ontwikkeld waardoor bloembollen minder vatbaar zijn voor ziektes?
- hoe komen we tot oplossingen voor knelpunten die omwonenden ervaren bij de teelt van bloembollen?

Het Programma Duurzame Bollenteelt Drenthe bestaat uit de volgende onderdelen:

1. ontwikkelen van kennis die leidt tot een fundamentele verbetering in de verduurzaming van de bollenteelt;
2. bevorderen van de dialoog tussen telers en omwonenden, zodat een open gesprek ontstaat en begrip voor elkaars situatie;
3. komen tot het gebruik van een pakket gewasbeschermingsmiddelen met een lagere milieubelasting.

Waarom is dit programma gestart?

De bollenteelt is een onderwerp dat de gemoederen in onder meer de gemeente Westerveld flink bezighoudt. Inwoners maken zich zorgen over hun gezondheid en directe leefomgeving, vanwege het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Telers willen graag duurzamer telen en minder middelen gebruiken en hebben daarom bollensoorten nodig, die beter bestand zijn tegen ziekten en plagen. Het is gewenst dat middelen die minder milieubelastend zijn, ook beschikbaar komen voor de bollenteelt.

Waar vindt het programma plaats?

Het Programma Duurzame Bollenteelt Drenthe met praktijkproeven om de bollenteelt te verduurzamen, vindt plaats in de gemeente Westerveld en andere gemeenten. Bevindingen kunnen leiden tot duurzame teelten met minimale milieu-impact op landelijke schaal.

Wie zijn bij het programma betrokken?

Het Programma Duurzame Bollenteelt Drenthe is onderdeel van het landelijke Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 van het ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en wordt uitgevoerd door HLB research and consultancy in agriculture. Overheden, telers, teeltadviseurs en onderzoekers werken intensief samen om de bollenteelt structureel duurzamer te maken met een lage impact op het milieu. Bij het programma zijn betrokken:

- HLB research and consultancy in agriculture
- de Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB)
- gemeente Westerveld
- provincie Drenthe
- Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDODelta)
- LTO Noord
- Agrifirm
- CAV Agrotheek
- WPA-Robertus
- Groot BV
- telers die het convenant hebben ondertekend

Wat is het doel van het programma?

Alle partijen die deelnemen aan het Programma Duurzame Bollenteelt Drenthe, gaan ervan uit dat deze pilot leidt tot het verminderen van het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen in de gemeente Westerveld en daarbuiten. Doel is om te komen tot de teelt van kwalitatief goede bloembollen waarmee de leefomgeving zo min mogelijk wordt belast. Naast het verduurzamen van de bollenteelt wordt met het programma ook nagestreefd:

- kennisontwikkeling;
- bevorderen van de dialoog tussen telers en omwonenden;
- toelating van een middelenpakket met een lagere milieubelasting dan het huidige middelenpakket in de bollenteelt.

Hoe lang duurt het programma?

Het Programma Duurzame Bollenteelt duurt van april 2022 tot april 2025. Na afloop van het programma wordt geëvalueerd of verlenging nodig is. De projectperiode kan namelijk te kort zijn om voldoende resultaat op grote schaal te behalen. Indien het programma succesvol is, kan worden bijgedragen aan een substantiële transitie in de bollenteelt.

Wat kost het programma?

De totale kosten voor het Programma Duurzame Bollenteelt Drenthe bedragen € 1.200.000,--. Het ministerie van LNV financiert € 600.000,--. De overige partners dragen gezamenlijk de andere helft bij (€ 600.000,--).

Wat zijn gewasbeschermingsmiddelen?

Willen de telers wel meedoen aan dit programma?

De telers willen zeker meedoen en zijn partners in het Programma Duurzame Bollenteelt Drenthe. Ze doen mee aan het programma met experimenten op hun velden. Een teler uit de gemeente Westerveld zegt: "Het Programma Duurzame Bollenteelt is een hele mooie kans om te kijken hoe we de bollenteelt nog duurzamer kunnen maken zonder kwaliteitsverlies. Verschillende bollentelers hebben ideeën ingebracht en deze kunnen we allemaal in praktijk brengen. Hierbij moet je denken aan stroken tussen lelies voor een natuurlijke plaagbestrijding, nieuwe schonere

gewasbeschermingsmiddelen of gewasbeschermingsmiddelen die (nog) niet in de lelieteelt gebruikt mogen worden, maar wel minder milieubelastend zijn dan het bestaande assortiment."

Om hoeveel telers gaat het?

Tien telers die actief zijn of zijn geweest in de gemeente Westerveld, doen mee aan het programma.

Hoe worden omwonenden, bewonersgroepen en belangstellenden betrokken bij het Programma Duurzame Bollenteelt Drenthe?

Omwonenden, bewonersgroepen en belangstellenden worden regelmatig op de hoogte gebracht van de voortgang. Contact tussen telers en onder meer omwonenden is hierbij van belang. Zo informeren telers omwonenden en andere geïnteresseerden over hun werkzaamheden en hun experimenten / testen om de bollenteelt te verduurzamen. Telers laten geïnteresseerden meekijken in de verduurzaming en geven uitleg over de ontwikkelingen. Gestreefd wordt naar een dialoog tussen telers en omwonenden door periodiek met elkaar in gesprek te gaan over onderwerpen die de samenwerking tussen telers en omwonenden betreffen. Doel is dat betrokkenen in gesprek gaan met betrekking tot de teelt van lelies en andere bolgewassen in de buurt van bewoning. Het gaat om uitvoerbare oplossingen die tegemoetkomen aan de wensen en/of bezwaren van de omwonenden en tegelijkertijd inpasbaar zijn in een rendabel weerbaar teeltsysteem dat voldoet aan de eisen van een teler.

In de aanloop naar de start van het Programma Duurzame Bollenteelt Drenthe is gesproken met bewonersgroepen rondom de lelieteelt.

Trekken de gemeente en de provincie geen partij voor de bollenteler met het Programma Duurzame Bollenteelt Drenthe? Moeten de gemeente en de provincie niet veel meer opkomen voor de gezondheid en het welzijn van de burger?

Alle overheden zijn betrokken bij het Programma Duurzame Bollenteelt Drenthe dat valt onder het Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030 van het ministerie van LNV. Door deel te nemen aan het programma willen de overheden een bijdrage leveren aan de verduurzaming van de teelt wat bijdraagt aan een duurzamere leefomgeving.